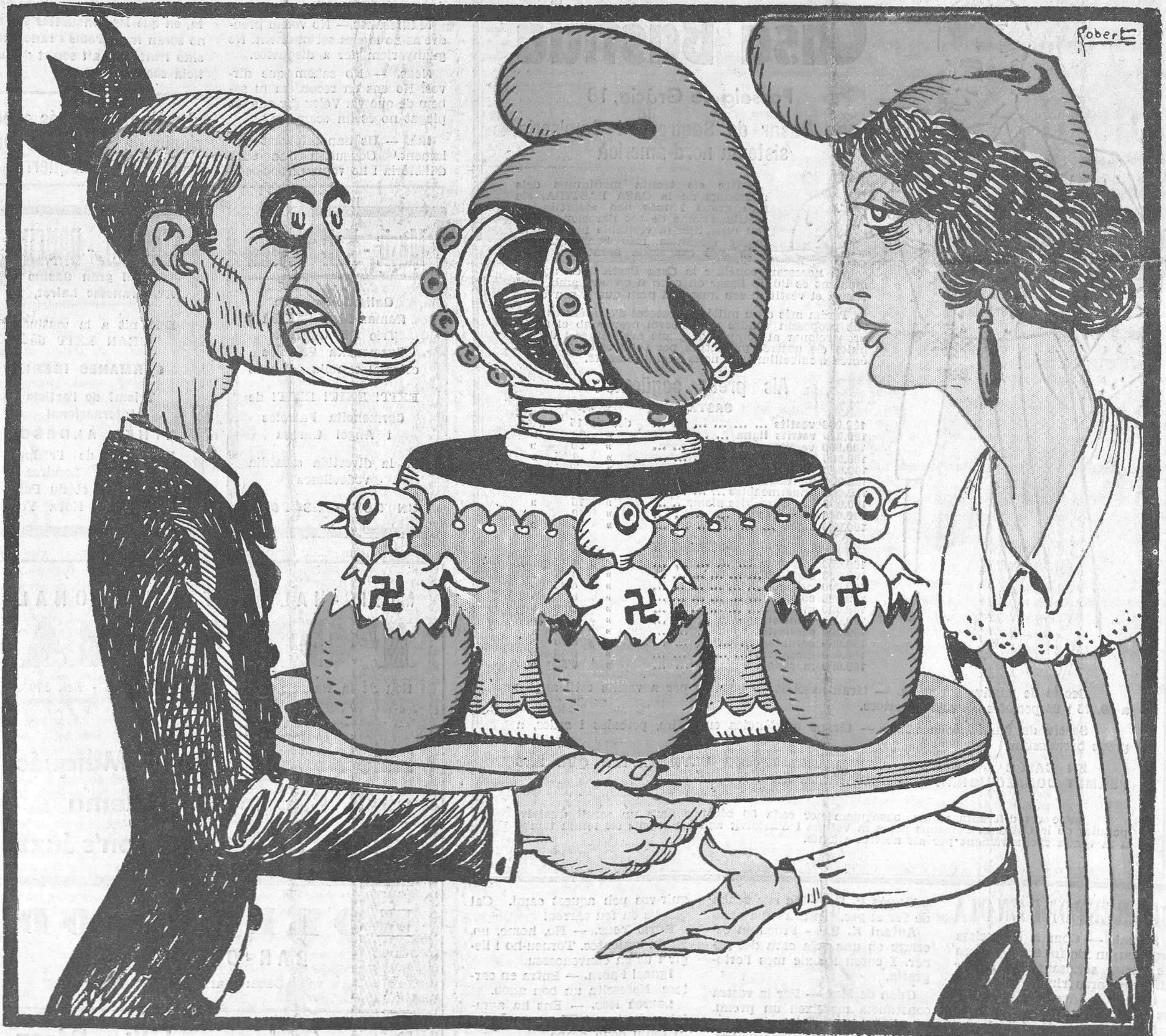

Any LXV - Batallada 3375

Preu : 15 cèntims

Barcelona, 23 de març del 1934

—Aquesta "mona" tens la gosadia d'ofèrir-me?

CAIXA D'ESTALVI DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

OPERACIONS QUE REALITZA:

Estalvi a la vista - Estalvi a termini
Comptes d'estalvi - Comptes de contribuent

Oficines centrals:

BARCELONA

Palau de la Generalitat de Catalunya

Sucursals:

GIRONA
Plaça de l'Oli, 1

TARRAGONA
Apodaca, 3

LLEIDA
Carme, 28

BADALONA
F. Layret, 149

IGUALADA
Born, núm. 2

VILANOVA I GELTRU
Rambla Francesc Macià, 1

MASNOU
Prat de la Riba (Casa la Vila)

SANT FELIU DE GUIXOLS
Rambla Antoni Vidal, 35

Gran liquidació de totes les existències de la

Casa Bastida

Passeig de Gràcia, 18

Gran Basar de Sastreria i Camiseria
sistema nord-americà

Entre els trenta maniquins dels aparadors de la CASA BASTIDA, els més grans i més ben assortits en vestits d'home de tot Barcelona, veureu reflectida la veritable moda, amb major elegància, més bona qualitat i la més exagerada barator.

Es necessari conèixer la Casa Bastida, en aquest moment és l'únic Basar on cada u compra amb confiança el vestit al seu gust i al preu que li convé.

Tenim més d'un milió de pessetes d'existències que ens proposem vendre a qualsevol preu amb el fi de proporcionar al comprador grans avantatges i deixar buits els nostres prestatges per tal d'efectuar grans obres d'embelliment i nous engrandiments.

Als preus següents:

SASTRERIA		
100.000 vestits	des de 15	ptes.
100.000 vestits llana	» 25	»
100.000 vestits estam	» 50	»
100.000 pantalons	» 4'95	»
100.000 pantalons patèn	» 7'95	»
100.000 pantalons llana	» 11'95	»
100.000 impermeables	» 10	»
100.000 impermeables ploma	» 15	»
100.000 trinxeres	» 10	»
100.000 txecs	» 15	»
CAMISERIA		
100.000 calcotets	des de 1'95	ptes.
100.000 camises	» 4'95	»
100.000 pijames	» 4'95	»
100.000 colls	» 0'50	»
100.000 mitjons	» 0'50	»
100.000 camisetes cotó	» 0'95	»
100.000 camisetes seda	» 1'50	»
100.000 corbates	» 0'50	»
100.000 mocadors	» 0'25	»
100.000 mocadors seda	» 0'50	»

Secció de Sastreria a mida. — Gran assortit de gèneres per a vestits estil anglès a 60, 75 i 95 pessetes els més superiors.

Secció de Camiseria a mida. — Grans existències en sèfirs, percales i sedes, a preus baratíssims.

EN CASOS D'URGÈNCIA TENIM UNA SECCIO ULTRARAPIDA QUE ENS PERMET CONFECCIONAR ELS ENCARRECS EN 4 HORES.

Entre els diferents regals, obsequiem per cada 50 cèntims amb un segell d'estalvi popular de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi; aquests segells els tenim també a la venda exclusivament per als nostres clients.

CORRESPONDENCIA

Anibal. — Com a humorista resulteu un xic funerari. Proveu de parlar seriosament. Potser així ens fareu riure.

Ismael. — Acceptat. Però no us prodigueu tant.

Nano Verd. — No fa pel nostre tarannà.

S. Roca. — Sí, senyor. Estem d'acord. I complirem el vostre encàrrec

Tomàs F. R. — No ens acaba de fer el pes. Un altre dia serà.

Antoni X. S. — Procureu escriure en una sola cara del paper. I cureu un xic més l'ortografia.

Odon de Mal. — Per la vostra constància mereixeu un premi. Recollim la idea.

Bernat Metge. — Pretensions, no. A jutjar pel que envieu, «curander» i gràcies.

Nicet R. R. — No podem se-

guir-vos peh aquest camí. Cal que us en feu càrrec!

Enric Tous. — No, home, no. És un malentès. Torneu-ho i llegir i us en convencereu.

Ignasi Fabra. — Entra en cartera. Necessita un bon adob.

Laureà Ros. — Ens ha agradat molt el conte. Aneu fent, que hi teniu bona grapa.

Oscense. — Bé, sí, però... per què ens ho expliqueu, això, a nosaltres?

Un de Reus. — Anirà, però no us podem dir quan.

S. Manyà. — No serveix. No és aquest el camí que heu de seguir... Perdeu el temps.

Nàlec. — Maco! Apunteu-vos-en sis.

Ole Gari. — La xafarderia és de primera. Us felicitem.

Manresanes. — No volem prendre'ns-ho massa seriosament. No guanyariem per a disgustos.

Neus. — No sabem què dir-vos. No ens en recordem ni sabem de què va. Voleu dir que tot plegat no és un «camelo»?

Ikà. — Us han informat malament. Consulteu una obra d'història i ho veureu...

Quan Catalunya hagi pogut eliminar els elements indesitjables i pugui evitar la importació d'elements analfabets els quals assimilen ràpidament les doctrines extremistes, arribarem a aquell punt desitjat per tots els homes conscients en què haurem eliminat en absolut la lluita bruta, en què les conquestes socials no seran fruit d'odis i rancúnies, sinó fruit d'un alt sentit de justícia social.

«La Humanitat» és el periòdic de tots els republicans d'Esquerra

Music - Hall Sevilla

Gallardo-Morucha
Roman-Ideal Pastora
Trio Gil-C. Dalia
Carmencita Palacios
colossal estrella del cant

EXIT! EXIT! EXIT! de
Carmencita Palacios
i Angel Garasa

en la divertida comèdia
vodevilesca

UN NOVIO ES POCO

STAMBUL - DANCING

Estil gran Casino
Av. Francesc Llairet, 106

D'11 nit a la matinada
GRAN EXIT de

GERMANES IBERIA

Triomf de l'artista
internacional

ETHEL ALDESON

Procedent de l'«Hippodrome», de Londres, i de «Liberty et du Paramount», de Nova York

MUSIC-HALL INTERNACIONAL

POMPEIA

Nou de la Rambla, 103 i Av. F. Layret, 52 - Tel. 17033

EXIT DEFINITIU de

Elsie Bayron - Emma Marqués

P. Blanco - Brazalema

Victoria del Mar-Demon's Jazz

HOLLYWOOD

BAR-DANCING

Cabaret aristocràtic

Demon's Jazz - Julita Pérez

LA CAMPANA DE GRACIA

Setmanari dels esquerristes catalans

Redacció i Administració: R. Universitat, 25, entl. - Tel. 22122

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Ciutat	1'80 pessetes trimestre
Península	2'10 » »
Estranger	3'75 » »

Dies passats —i d'aquest fet en parlem en un altre lloc d'aquest número— en un poble de terres lleidatanes el rector hagué d'ésser protegit per la guàrdia civil i traslladat a la presó en un carro de conreu per tal de salvar-lo de les ires populars. Com ja s'ha dit, el tal sacerdot —amb el vot de castedat jurat davant del seu Déu— es dedicava a corrompre menors. Sembla que després de sortir de l'Escola les nenes es dirigien a l'església on el capellà els ensenyava doctrina. Hom diu que ha violat dues nenes de deu a dotze anys. El bon clergue devia voler contrarestar d'aquesta manera l'ensenyament que donaven a les nenes a l'Escola nacional.

Si l'Estat civil fos justicier, què caldria fer amb aquest satir! Si prenguéssim exemple de la seva santa Inquisició, a quins turments no s'hauria fet mereixedor el brètol corruptor? A Alemanya suara ha estat condemnat a castració i sis anys de treballs forçats un estranger que pretengué abusar d'una noia anglesa en un bosc de Francfort sur Mein. La nostra antipatia envers Hitler és prou coneguda. Però trobem que la seva llei d'esterilització i castració, en determinats casos com en el del rector de què parlem, seria una cosa oportuna.

Els catòlics sostenen que la religió és un fre. Nosaltres creiem que és una incitació continua al pecat. Està plena de prohibicions i de tabús. «Això és pecat; allò no es pot mirar; el de més enllà no es pot comentar». I la criatura humana té una necessitat innata de conèixer la naturalesa en tots els seus ordres de bellesa i lletjor. Els clergues prenen ordres entre els 20 i els 25 anys, i fan vot de castedat. Voleu res més absurd? Com pot humanament exigir-se vot de castedat a un minyó de 25 anys que haurà de tenir contacte quotidià amb persones de l'altre sexe? Aquest refinament torturador solament podria ocórrer-se-li a la religió de guerres santes, dels autes de fe, de la inquisició martiritzadora. Treient el petit tant per cent de capellans de naturalesa flàcida, el sacerdot dels exegetes ha de convertir-se en una vida d'hipocresies o de concupiscències.

Per això són tan freqüents els escàndols sexuals entre els enclaustrats i els ordenats. La naturalesa és més forta que el dogma absurd, i tard o d'hora cauen en aberracions produïdes per la llarga contenció dels mandats naturals. El cas del rector de què parlem és indignant i revolta les consciències honrades contra els que tapen amb l'hàbit una vida de lascívia, i, més que res, contra una organització que fa possible —amb el seu dogma antinatural i antihumà— uns crims com el que suara ha estat descobert al poblet lleidatà i com els que queden amagats dins la xarxa de còmplices i encobridors de la burocràcia celestial.

INTENCIONS

Del fals cristianisme

Aquests dies en què el mon cristià celebra la mort de Jesús —i escric «celebra» perquè per a molts catòlics és com una festa i fan del temple una fira de les vanitats més ridícules— la ciutat és més trista i antipàtica que mai. La gent negra —negra de fora i de dins— emplena els temples negres en els quals es ret culte a la mort negra. Vanament pretenen redimir l'aspra tristesa d'aquests dies uns homes i unes dones humils que, a les portes dels temples, venen farigola: l'olor de la muntanya no pot vèncer la pudor de la ciutat catòlica, pudor de cera, d'humitat de sagristia, de suor de beata bruta, de caspa de capellà facciós que —oblidant la doctrina del rabí Jehovà— converteix la trona en barricada.

I damunt l'humil perfum de les bones herbes de la muntanya, sonen les veus tètriques del Dies Irae.

Quan el catolicisme és intel·ligent, honest i sincer, quan s'apropa a les essències més pures del cristianisme, mereix respecte, tots els respectes. Quan es postis i acamodatic, quan és de conveniència, quan és una farsa innoble amb butlla i baixa

política de diner, no. Examineu els vostres amics catòlics, aboqueu-los en les consciències llurs i pensareu en les paraules amargues de Mammenais, un catòlic d'excepció, un cristià veritable: «Abocar-se a l'ànima de la gent dita honrada és com abocar-se a una latrina». I veureu com es diuen honrats —en el fons no creuen en res, ni en la seva honradesa— perquè no tenen deutes i van a missa. I veureu com en ells tot és hipocresia o superstició, com estan corcats per l'egoisme més vil, com tenen l'ànima —si és que els animals inferiors poden tenir ànima— tèrbola de totes les terboleses de la seva vida infame. Molts d'ells s'han enriquit amb les especulacions més immobles i el seu diner és maculat per la sang i les llàgrimes dels pobres. Per a enriquir-se no han dubtat a cometre tots els crims que amb un xic d'habilitat poden cometre's sense caure en el Codi. Han explotat, han conculcat, han mentit, han enganyat: negocis bruts, fallides fraudulentos, no han menyspreat res. Les seves mans mai no han tingut el gest bell de donar, sinó de prendre. Ah! pe-

rò són catòlics, van a missa, combreguen i confessen. I això els permet formar part del Sometent, declarar locauts, pagar quatre miserables perquè assassinin els obrers que han intentat un gest digne. I després d'aplaudir la llei de fugues, i fins potser de col·laborar-hi, l'Església Catòlica Apostòlica Romana —però no cristiana— els obre els braços magnànimament... perquè paguin un altar o contribueixin a eregir un nou temple.

Com pot creure's en el cristianisme d'aquesta gent? Com pot creure's en una gent que d'una manera tan impúdica i cínica gosen dir-se cristians! Del Crist no en tenen res ni en volen tenir res. El Crist era emic dels pobres, dels humils, dels tristos, i ells creïen que la gent que no va ben vestida ni té compte corrent en qualsevol Banc, ni abonament al Liceu, ni automòbil, és gent dolenta. El Crist deia que «més aviat passarà un camell pel forat d'una agulla que no pas un ric entrarà al cel», i ells obliden això i es paguen en vida —regatejant-ho molt i donant-ho als capellans que fan comerç de l'Església —l'entrada al cel: com que són rics, i fins al cel estableixen diferències, taca de primera classe. El Crist digué que «el que estigués net de culpa tirés la primera pedra». I ells es passen la vida apedregant.

Si per a ells Déu fos una idea superior d'amor, de bondat i de justícia, serien respectables. No ho són perquè han fet de Déu un tapabruts dels seus negocis, de les seves concupiscències, de la seva vilesa.

Per això el tenen clavats en creu: perquè temen que si es desclavava els bufetejaria i repetiria la gesta de llançar-los del temple.

LLUIS CAPDEVILA

El Sr. Cambó no des-
cuida la propagandaI EN CANVI DESCUIDA
LA CORRECCIÓ

Un diari local ha obert una enquesta sobre el feixisme, en la qual han participat diferents personalitats polítiques. Totes han exposat el seu parer, segons llur ideologia, i han accedit cortesment al prec del periodista.

Una de les personalitats consultades ha estat el líder de Lliga Catalana i ex-ministre de la Corona, senyor Cambó. Aquest, a la primera pregunta, ha contestat tal com segueix:

«Sobre el feixisme he escrit un llibre i en él expuse mis apreciaciones sobre el mismo, que son ya, pues, harto conocidas.»

La propaganda és una arma lícita i no hi tenim res a dir. I és estranya que «don Francisco» no esmenti el preu i lloc de venda. Ja no venia d'aquí.

Però ve la segona pregunta. Ja no pot fer més propaganda. I el senyor Cambó contesta així, grollerament i incorrectament, continuant una tradició poc envejable...

«No soy partidario de excederme en la exposición de juicios. Yo solamente hablo cuando lo estimo conveniente.»

Per més que nosaltres sospitem que, ensumant esdeveniments i decidit a treure'n el profit que pugui, el senyor Cambó no vol comprometre's...

Amb un règim feixista també pot ésser ministre, si li volen!

Unes Corts com les actuals no poden fer altra feina que desnaturalitzar la República i donar al Parlament espanyol totes les característiques d'una «Legislatura» monarquitzant.

—No us càpiga dubte que governo amb absoluta independència!

Contes del Sr. Rector

El senyor Roc, bevedor acreditat, es moria. I la senyora Pona, la seva muller, va córrer a cercar un sacerdot. El senyor Roc, pobret, es trobava ja a l'agonia. No parlava. La seva respiració era fadigosa. Un panteig profund sacsejava el seu pit.

En veure a prop seu el mossèn, el senyor Roc va mormolar una síl·laba...

—Ab... ab... ab...

—Què deu voler, pobret? —preguntà la seva esposa.

—Es ben clar... Demana l'absolució! —respongué el capellà...

I començà a tirar de llatínades...

El moribund féu un esforç. Amb una mà apartà el mossèn i amb veu apagada digué:

—Absenta!

I es morí tot seguit.

* * *

Coincidiren en un banquet un canonge i un rabí, que seien un al costat de l'altre.

En el moment de servir-se un dels plats, consistent en pernil amb espinacs, el rabí es va negar a menjar-ne, i el canonge, maliciosament, li digué:

—Què? No menja pernil?

—No, senyor. M'ho prohibeix la meua religió.

—Ho sento per vostè, senyor rabí. No sap el que es perd!

En acabar-se l'àpat, el rabí es va acomiadar del canonge. —Li prego que ofereixi els meus respectes a la seva senyora.

—Però, senyor rabí! Si jo no sóc casat. M'ho prohibeix la meua religió...

—Ho sento per vostè, senyor canonge. No sap el que es perd!

* * *

En Biel, pagès del poble de Bleda de Dalt, va anar a trobar el senyor rector.

—La meua dona no fa bondat, mossèn Jeroni.

—La Caritat? I ara! Tan bona dona que sembla!

—Sí, sí... Ho sembla, però és una gata maula.

I seguidament exposà al reverend les seves temences que li adornava el front.

—Cal que la sermonegi, vostè que té autoritat —digué el pagès...

—Ho faré, ho faré...

El diumenge següent, el rector pujà a la trona per a fer la predicció...

—He parlat —digué—, en els meus anteriors sermons, de la Fe i de l'Esperança. Avui us parlaré extensament de la Caritat...

I en oír això en Biel, que havia anat a escoltar la predicció, interrompé, en veu alta:

—Carai, no, mossèn Jeroni. Que allò de la meua dona vaig dir-li-ho en secret!

I no en vulqueu més de rialles!

TORNARANI
CANÇO DE L'AMNISTIA

«Volveràn las oscuras golondrinas
de tu balcón sus nidós a colgar...»
I el' enemícs del règim ja es' preparen
també per a tornar.

Tornaran, amb la llei de l'amnistia,
tots aquells que oprímren el país,
que foren defensors, amb pocs escrúpols,
d'un règim estantís.

Tornaran, afanyosos de fer feina,
del Lliure oprimíós els pistolers,
per a emplenar de sang, així que puguin,
com abans, els carrers.

Vindran, tal com si res, aquella colla
de brètols, instruments del dictador,
que soterrar volgueren Catalunya,
i omplir-la de dolor.

Tornaran, els Barrera i els Anido,
la nostra honrada terra a profanar,
esperant el moment, que proper veuen,
de tornar a manar.

Els generals aquells de la intenció,
els senyors que exportaren capitals,
els que l'ordre i la pau sabotejaren
amb mitjans criminals...

Tornaran, per la força de les dretes,
al règim disposats a fer greu danys...
malgrat que senti, com abans, el poble
de justícia l'afany.

«Volveràn las oscuras golondrinas
de tu balcón los nidós a colgar...»
Però els diners que els nobles exportaren...
«Esos, no volveràn».

CAL RECORDAR-HO!

La mort de Josep Moragues, el patriota

Catalunya ha commemorat, aquesta setmana, el 119è aniversari d'una data històrica, el record de la qual encara ens omplena d'indignació. Ens referim a la mort afrentosa que el botxí malèit de tots els catalans, Felip V, va fer donar al general dels exèrcits de Catalunya, en Josep Moragues, el dia 27 de març del 1715.

Cal tenir ben present en la memòria aquest fet. Cal recordar-lo i recordar que no ja pas gaires anys, al Palau de la Generalitat de Catalunya, profanat per uns enemics de la nostra terra, amb ànima de laics, un rei d'Espanya, el darrer rei d'Espanya, va tenir la gosadia de lloar-se i tenir com a títol honorífic ésser descendent d'aquell rei feliç i deslleial. El record de Josep Moragues no ha d'apartar-se de nosaltres per a fer sempre més viu el nostre catalanisme i el nostre republicanism.

Recordem-lo, aquell fet històric. Moragues, el brau general defensor de la plaça de Cardona, va haver de rendir-se davant la superioritat de les forces enemigues. El general assetjador va respectar les condicions de la capitulació i Josep Moragues, el gran patriota, atret pel seu legítim amor a la família, en lloc de procurar traspasar la frontera, va anar-se'n a Tort, on va romandre uns quants dies. Assabentat de les deslleials represàlies que a Barcelona havien estat preses contra companys seus d'armes, el general Moragues va decidir passar a França. En el moment en què anava a passar la frontera, fou aconseguit per un seu cunyat, anomenat Giralt, portador d'un plec del comte de Chateaufort, comandant de Trempt, pel qual se li pregava que retornés, per respectar els drets dels catalans, a resistir a obeir, amb major motiu quan res no li impedia de posar-se en seguretat; però el seu pare li ho pregà amb tanta insistència, alegant que tenia fill presoner a Balaguer i que si no obeïa els agafarien a tots. Davant d'això, Moragues va presentar-se a Trempt, i allí li digueren que havia d'anar a Barcelona per tal de presentar-se al comte Tzarles de Tílli, que havia substituït el de Berwic.

Ja era tard per a tornar en terra. Moragues comprenqué que si no hi anava li portarien pres, i empenqué el camí de Barcelona. Un cop arribat aquí, el comte li va donar l'ordre de presentar-se cada dia al seu Palau i li negà el passaport que demanava.

No era el general Moragues hame adient a romandre sotmés al caprici o al mal humor de l'adversari. Mallorca es defensava encara de les escames del Borbó, i Moragues pensà anar a oferir a Rubí la seva espasa. Va procurar-se un vaixell per a dirigir-se a Maó, i pogué embarcar-se sense ésser vist. Però ja en alta mar, el capità Santa Cruz, que l'acompanyava, va cometre la imprudència d'anomenar-lo general. El patró del vaixell, entrant en sospites i temeros d'ésser castigat, va simular que l'estat de la mar feia imprudent proseguir el viatge i els va tornar a terra, on varen desembarcar sense contratemps. Novament va ajustar un vaixell Josep Moragues. Però a aquesta vegada el patró, un tal Cinto, el va traïr i posà a coneixement de les autoritats borbòniques l'intent de fugida. El dia 20 de març del 1715, en anar a embarcar, a l'altra banda de Montjuïc, les tropes varen detenir-lo junt amb els seus companys patriotes Macip, Rocca i el capità Catllar.

La sentència va ésser ràpida i cruel. L'odi del Borbó es va esbravar contra el patriota Moragues, el qual, contràriament a tots els costums de guerra, no fou tractat com a militar, sinó com a criminal vulgar, això és, sofrint turment, éssent degradat i morint a l'infamant força, després fou esquarterat el seu cos i col·locat un d'iris sobre les seves despulles.

Josep Moragues anà al suplici amb el cap alt i el cor seré. Barcelona, dolorida, es replegué a les cases. El patriota immolat a la crueltat borbònica anà al patibul descalç, amb camisa de penitent, com el més famenypreable dels criminals. Els trossos del seu cos varen ésser portats a la Trinitat, lloc acostumat, i el seu cap, dins d'una gàbia, posat al Portal de Mar, amb una inscripció que deia: «Josephus Moragues ob perpetratum iteratae rebellionis scelus, his Regis clementiam abussus tertio tandem iustitium periclitatus et expertus.»

El dia quatre de l'abril següent fou ajusticiat el company de Moragues Francesc Catllar i Tort, al qual se li va donar garrot a la Rambla, sense alleuar-li l'honor.

El cap de Josep Moragues, per a vergonya nostra, va romandre dotze anys al Portal de Mar. En el 1727 fou lliurat a la seva esposa, que no havia deixat de reclamar-lo. Dotze anys d'oprobri va romandre exposat als ulls dels ciutadans aquell testimoni de la lleialtat amb què un monarca vil va obtenir a la crueltat borbònica el seu cos i col·locat un d'iris sobre les seves despulles.

Denunciem el fet al jutge, aquest març, que dit capellà fos detingut a la presó del districte. El soment i la Guàrdia d'enguany tingueren prou feina a l'arrabiar de les ives del veïnats. Ara ja no obliga el detingut a parlar la força, i hom li adreça ja les invectives.

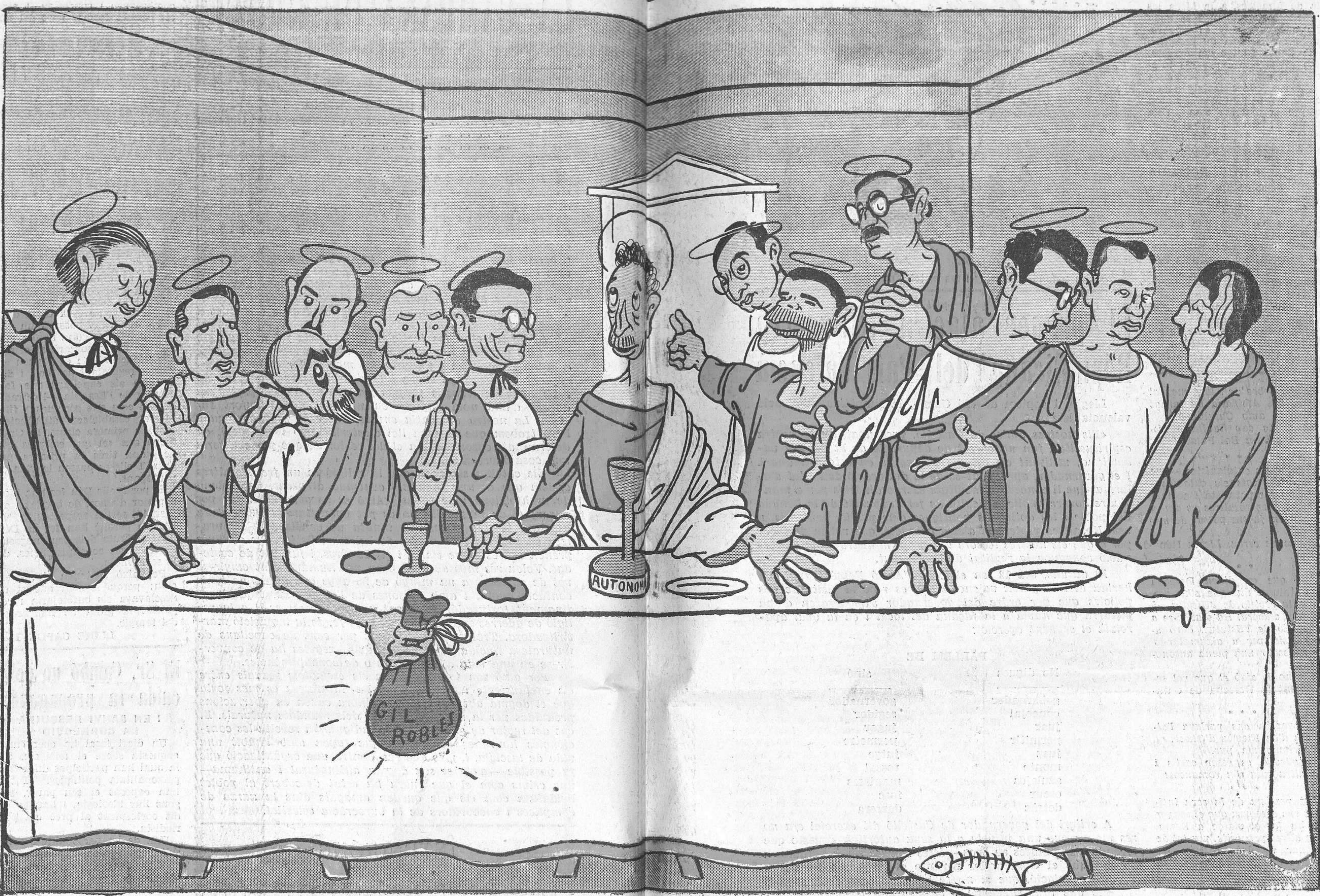
El fet, que es registra tan sovint, és que el pudor de les famílies és a la influència dels cacics rurals fa que resti amagat. Un home com els altres, subjecte a les mateixes passions que els altres, es troba tancat en els límits estrets d'un poble, on no hi ha les abundoses facilitats d'expansió que es troben a les ciutats. I aquest home, obligat per uns vots estúpids a una continuïtat antinatural, dona pas lliure a la bèstia que duu dintre i fa víctimes de la seva brutalitat éssers indefensos... Caurà —volem esperar-ho— el pes de la justícia damunt el repugnant rector del poble lleidatà. Però la causa d'aquests delictes, causa fatal i obligada, subsistirà mentre no es modifiquin les circumstàncies. Cal, per a això, que els pares adverteixin el perill i defensin els seus infants allunyant-los de companyies perilloses...

Han transcorregut els dos anys asser: llats per la Constitució de la República per a extingir el pressupost eclesiàstic... I, en efecte...

El fet del rector que abusa d'una nena. El rector d'un poble de la província de Lleida ha violat una menuda dotzena d'anys, a la qual portar, enganxada, a la presó. Aquest rector ja va haver de sortir d'un altre poble, per un cas semblant. I ja en altre ocasió, sorpreses en aquell repugnant amb les nenes que anaven a la «doctrina», el poble va dedicar-li cobles i va fer objecte del seu menyspreu.

«Què me'n diu, de les processons?»
—Miri: que aquest any ja ens aniran per fora.

La «Cena» clàssica, o bé el drama de cada any, amb el traïdor de sempre

VENT DE PONENT

(HIMNE VALENCIANISTA)
Còpiem del valent setmanar! valencià-nista El Camí l'himne del país valencià.
Diu així:

«Valencians, nostra terra perilla.
Agermanats, l'amor sant defensem...
Vil estrany magansés ens humilla...
Valencians, per la Pàtria, breguem!

Defensem la nostra casa,
geni, llengua, sang i raça!
Per honor i dignitat!
Per la santa llibertat!

Vent de Ponent marxia la collita.
Vent de Ponent el cor debilita
i el nafra i el crema, gelat o brusent...
Vent de Ponent!...
Vent de Ponent!...
* * *

Poble meu, poble meu, qui t'ha vist,
fort, gojós... i ara débil i trist!...
Dónes flors i te tornen espines.
Trebant, treballant, t'arruïnes.
Fores l'auca levantina;
teua fou la mar llatina;
escampa la glòria el vent...
i ara esclau d'un fort Ponent!...
Vent de Ponent marxia la collita.
Vent de Ponent el cor debilita
i el nafra i el crema, gelat o brusent...
Vent de Ponent!...
Vent de Ponent!...
* * *

Rompa fort nostre clam, colliters.
Del cultiu detingam els quefers.
El Ponent maliciós tot ho arrasa
i els verds camps i la sang ens abraça
Alcem murs, alcem racers,
protectors de nostra casa...
i refresque nostra llar
l'alenada de la mar!...
Vent de Ponent marxia la collita.
Vent de Ponent el cor debilita
i el nafra i el crema, gelat o brusent...
Vent de Ponent!...
Vent de Ponent!...»

Sense cap intenció...

Un adroguer de Sant Gervasi es queixava de com s'ensenya la maldada en les escoles municipals.
—Mir'n —deia—, jo he hagut de treure el meu nen del col·legi, i això que només té nou anys. Me li estaven donant mals exemples. Calculin que li ensenyaven que el quilò té mil grams!

A casa del doctor S... es presentà una senyora...
—El meu marit, doctor, des que s'ha comprat l'auto que no és bo per a res. Només pensa en l'auto, en les despeses de l'auto, en la benzina per a l'auto... Què deu ésser, això, doctor?

—Autosuggestió, ve't aquí!

Una piquipioniana:
«... i caldrà construir, també unes gasolineres de vapor...»

A la Lliga, el «sanjó» Abadal evocava els temps vells...
—Les coses velles —deia— eren millors que les modernes. Duraven més.

A aquestes paraules replicà un senyor de la tertúlia:
—Digui'm-ho a mi. La meua dona té seixanta anys... i el que durarà, encara!

En la darrera temporada del Liceu, una nit, un tenor va deixar anar una nota falsa.
—No sé com ha anat, això —deia, comentant-ho, un abonent—. El tenor no és dolent. En el moment en què pintava la seva passió a la triple, se li ha escapat aquesta nota...
—No en parlem més —contestà en Fontbernat— Ha estat el gall de la passió.

L'escena al teatre Barcelona. Un marit i muller, malgrat es-

tar el teló enlaire, segueixen parlant...

Un espectador de les llotges del darrera no es pot aguantar...

—Caram! No es sent ni una paraula del que diuen! —fa en veu alta.

I el senyor xerraire es tomba, tot indignat.

—Què n'ha de fer, vostè, del que jo dic a la meua senyora?

A l'Ajuntament es parlava d'un petit personatge de la Lliga Catalana.

No ho dubtem —fa un comentarista—: és mig «tonto».

—Mig? —respon en B...— Aleshores ha millorat!

Anunci llegit dies passats a «El Liberal», de Madrid:

«Ofrezco mil pesetas a seño-rita muy hermosa, absolutamente honorable y decente, que no se maquille nunca, y que desease conocer bíblicamente caballero edad madura. Profesionales y personas que no reúnan estas condiciones, deben abstenerse. Dirigirse... etc.»

Aquest amor bíblic ens té preocupats...

—El dia que aquests deixin anar la corda, la tamborella que farà serà majúscula...

— No puc escoltar-lo. M'han dit que el seu pare es guanya la vida atracant.
— Es que és pràctic del port, senyoreta!

Mitja figa, mig raïm

DEU MILIONS DE VOTS

Mussolini ha fet una paròdia d'eleccions. La seva llista ha obtingut a Itàlia quasi la totalitat del cens. El seu nom n'encapçalava d'altres quatre-cents i tothom ha dit, naturalment, que «sí». Qui s'arriscava a dir altra cosa?

Tots recordem com i de quina manera va fer-se el famós plebiscit de Primo de Rivera. I tenint en compte la diferència que va del difunt dictador espanyol a l'actual dictador de Roma, trobem, francament, que deu milions de vots són pocs vots. Pel que costen d'obtenir, els milions, bé podien arribar a la dotzena.

ROCAMBOLE I TOPAZE...

... en Comandita. Aquesta acreditada societat és, pel que es veu, la que disposa dels destins de França i la que administra, compra, ven i controla. I paga bé, mentre té quartos, els seus múltiples i il·lustres correspon-sals.

Assistim, entre encuriosits i esverats, a la lluita empresa de mala gana per les autoritats contra tan prestigiosa raó social. I hem tingut la sorpresa de creure identificar en «Jo-la Terreure» aquell vell conegut nostre «Za-la mort» de les pel·lícules apatxesques de la Bertini. Ara, l'apatxe ha prosperat. Enlloc d'esclafar, simplement, testes, ja parla d'esclafar ministres.

LA BANDA DE BASTARDIA

La diferència, injusta, que existia en la legislació entre els fills haguts dintre i fora del matrimoni, va esfumant-se lentament, per bé que seguint una línia capriciosa i arbitrària.

El primer país que va establir la igualtat de drets entre els fills legítims i els il·legítims va ésser la Rússia Soviètica. El segon, l'Espanya republicana (fins que a Gil Robles li plagui lesfer el camí fet).

Suara ha estat el Japó el que

ha incorporat al seu codi aquesta conquesta de la dignificació humana. No tot ha d'ésser fer la guerra!... Veurem qui seguirà. Si els Estats Units, Itàlia o bé el Belutxistan.

MOLTONS SACRIFICATS

A la mosquée de París hom ha celebrat la festa de l'Aït-el-Kèbir. Pasqua musulmana. Hom ha sacrificat diversos moltons, en presència d'autoritats, invitats, premsa i una concurrència enorme de musulmans: marroquins, algerins, egipcis, negres, berberiscos, etc., etc.

No creiem pas que els interessats veiessin en aquest sacrifici de ritual un símbol o imatge de la sort que els espera bon punt esclati la propera guerra. La guerra és un sacrifici de moltons a l'engrós, tal i com la Pasqua de l'Aït-el-Kèbir ho ha estat en petit.

LA CREU I LA MITJA LLUNA

Mentre el Municipi d'Obermergau confessa que guanya molts diners amb la «Passió» i que és ella qui sufraga les despeses del poble amb els guanys

que suposa la creixent influència de forasters, a la Meca les autoritats musulmanes es queixen que cada any és més reduïda l'assistència de pelegrins a la Santa Ciutat del Profeta, amb greus danys per als interessos locals.

Totes aquestes moixigangues, catòliques o islamites, oculten sempre la mateixa cosa. Una qüestió d'interessos, on el fanatisme d'una massa orba serveix per a fermentar el producte.

CONTE ROSSINIA

Rossini, el gran compositor d'aquella meravella que és «El Barber de Sevilla», va estrenar a l'Scala, de Milà una de les seves òperes: «La gazza ladra».

L'èxit fou enorme. El mestre, des de la tarima on dirigia l'orquestra, va haver de fer infinites reverències al públic doblegant el cos.

— Quin triomf, aquesta nit!
— hom cuitava a dir-li.
— Sí, però... quin dolor de ronyons, demà! —féu Rossini.

SCARAMOUCHE

Aquell pobre deficient mental que es diu Albiñana ha tornat a ficar-se amb Catalunya. No queda cap habitació disponible a Sant Boi Palace?

***

Tractar els catalanistes — que és com dir tots els catalans — de gentuza separatista i acéfala i de roedores vosaltres us deveu creure que ja era passat de moda, oi?

Doncs us erreu. Llegiu Renovación.

***

Allò que en diuen Derecha de Cataluña diu que s'ha d'anar a la revisió de l'Estatut.

Estem d'acord. Ha d'anar-se a la revisió de l'Estatut. Però una revisió per a aixampar-lo per a assolir una plena autonomia...

Que no és això el que vol segurament la Derecha de Catalunya.

***

Renovación ens parlava l'altre dia d'en Nicolàs d'Oliver.

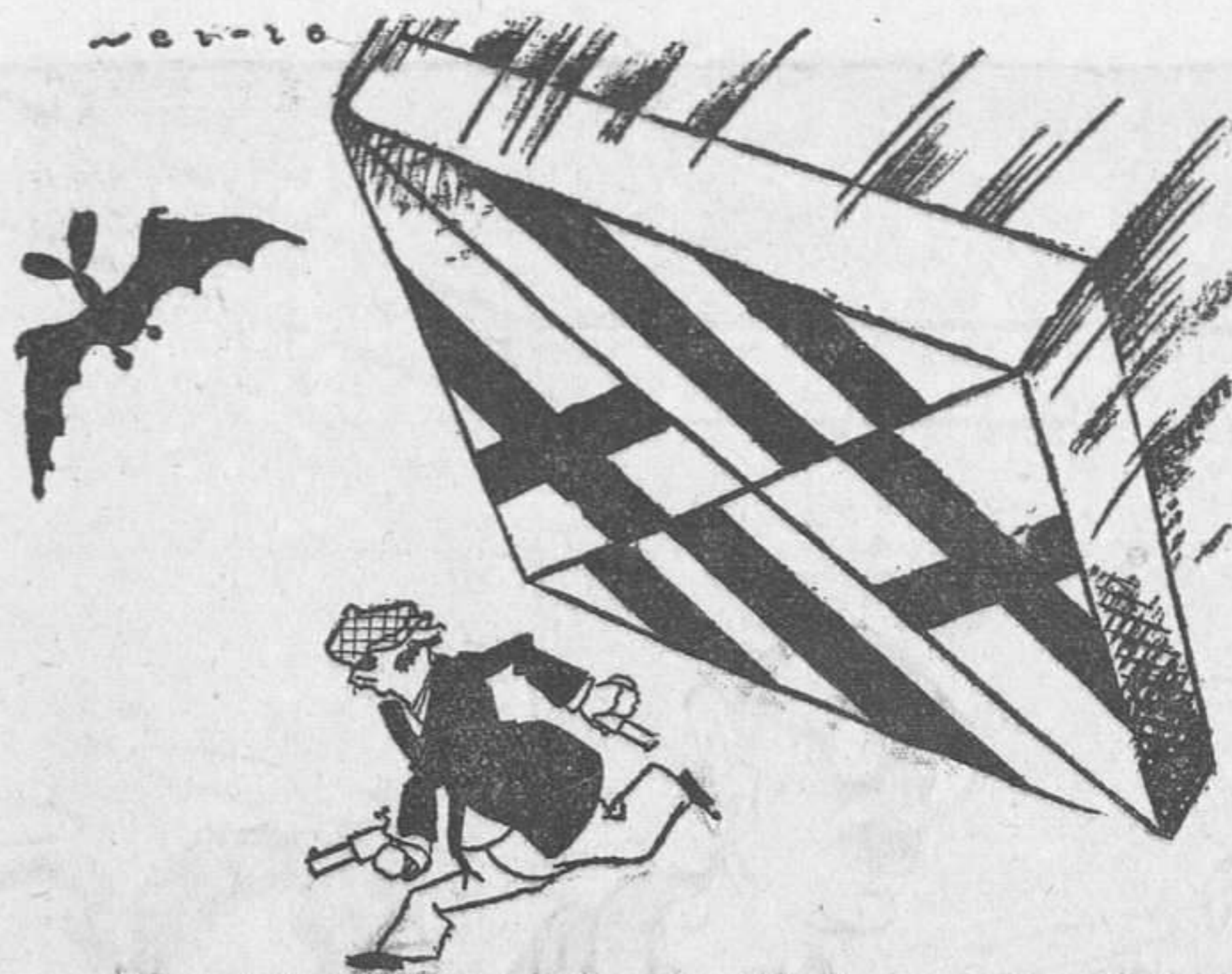
Madridenyisme pur. La qüestió és ésser castís i tota altra cosa són romanosos!

***

Una persona de la seva intimitat ens assegura que el senyor Bau ha fet el viatge a Roma, entre altres propòsits, per tal de demanar indulgència vers els pistolers que facturarà a Tortosa el 14 d'abril.

Hi ha la fonamentada creença que el Papa el complaurà i endebades es va endur una sistent carta de recomanació del Bisbe militar d'aquella diòcesi.

Per Catalunya, feu que el vostre nom figurí en català a les noves llistes d'abonats al telèfon que actualment es preparen.

— Em sembla que a la fi les pistoles no em serviran de res.

El primer atac a l'Esquerra Republicana del País Valencià

Llegim i copiem de «El Camí», la simpàtica publicació valencianista:

«Els nostres amics de Castelló, preocupats de la nostra espiritualitat, fan un curset de depuració de la llengua valenciana, utilitzant els estudis apareguts en este setmanari. I el governador, aprofitant-se de la declaració de l'estat d'alarma, que li concedeix facultats extraordinàries per a mantenir l'ordre públic, dificulta de fer l'expansió de la llengua del poble i les activitats polítiques dels partits contraris al seu. Nosaltres protestem d'esta actuació, que volem destacar per a que els nostres lectors i el propi ministre de la Governació coneguen la realitat de l'ocorregut.

El dilluns, dia 12, en el local d'Acció Republicana, adherida al nou partit valencianista, es rebé la visita de dos policies que per ordre del governador s'apoderaren d'una pissarra que havia a la façana del local i en la qual apareixia el següent exercici:

PARLEM BE

No digues	sinó
governador	governador
concejal	regidor
juar	jugar
permitir	permetre
juez	jutge
monte	tossal
azulejos	manisses
oscur	fosc
detràs	darrera

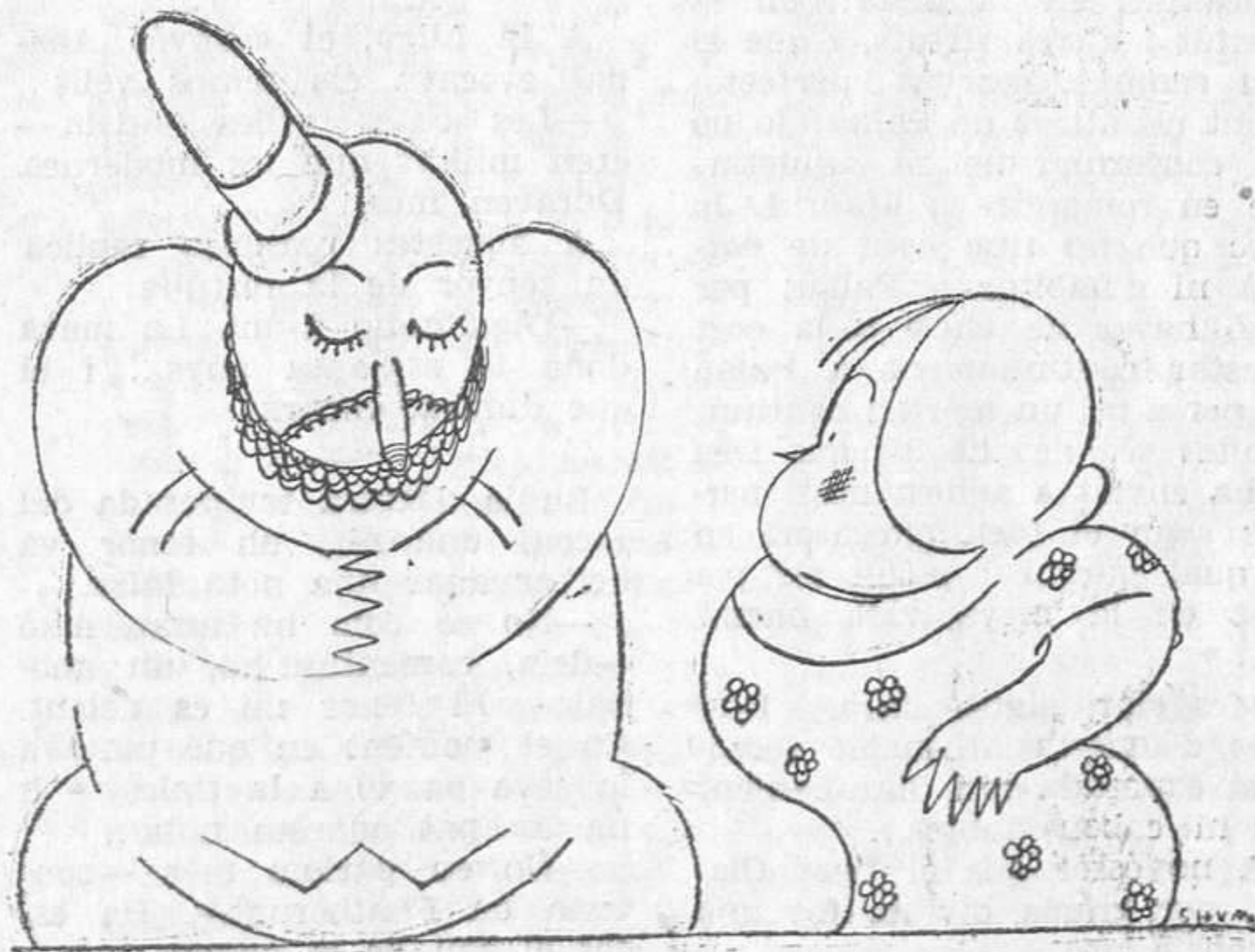
A criteri del governador de Castelló dit exercici era no res menys que una injúria a la seua autoritat, «puesto que leyendo los nombres en cruz — estas són les seues paraules — se dice que el Gobernador permite el juego». A base d'aquesta apreciació, que si no té ninguna base real, sembla de que tant preocupe a l'esmentada autoritat governativa, imposa les multes següents: al benemèrit Gaetà Huet, por ser profesor de aquella entidad, 5.000 pesetes; a don Pasqual Albella, por ser dirigente de la misma, 1.000 pesetes; a don Manuel Añó, directiu de l'entitat, atra de 1.000 pesetes, i tretze de 500 pesetes als components de la Junta Directiva antiga i de l'electa. En total, 13.000 pesetes de multa a satisfer immediatament, per una interpretació de la intenció d'uns mots en la nostra llengua, feta per un senyor que ens diu que domina l'andalús, però que no sap res de la llengua valenciana.

Es patent que la determinació del governador civil obedix a finalitats purament polítiques. El suposat agravi a la seua autoritat, d'existir, no podria donar lloc, sense el prejudici partidista, a una sanció de tanta gravetat. Ni és lògic sancionar a qui no té la responsabilitat de la direcció d'una societat, ni a dos Juntes Directives, una de les quals forçosament no pot assolir cap responsabilitat, ni molt menys a qui actua, segons l'autoritat governativa, de professor de la nostra llengua, i precisament és sancionat amb un rigor que sols guarda proporció amb la seua tradicional significació valencianista.

Ens resistim a creure que tot açò siga una prova d'odi a la manifestació més autèntica de l'espiritualitat valenciana. Però si ho fora, el senyor governador civil de Castelló s'hauria automàticament inhabilitat per a actuar dins de la «provincia» de Castelló. La ferida la considerem pròpia tots els valencians conscients i volem tindre l'esperança que el Govern, al conèixer els recursos interposats, reposarà l'imperi del dret.

Com a únic comentari no se'ns acut res més que aquesta pregunta:

— Encara estem així, senyor Lerroux?

— Jo vull ésser diputat per Barcelona!
— Bé, no s'hi amoïni. Posi's d'acord amb la Lliga!

Cartes de fora

Us preguem que ens envieu nota de tots els atropellaments, de totes les injustícies, de totes les orejolades que contra la República maquinin la gent de dretes, els cacics d'ahir que volen seguir essent cacics avui. Cal no silenciar l'obra criminal d'aquesta gent, cal donar-hi una publicitat aterrador.

Les pàgines de LA CAMPANA DE GRACIA estaran obertes a totes les vostres veus de protesta. Contra el propietari feudal, contra el capellà facciós, contra l'immoble cacic, llanceu la vostra veu acusadora i justiciera.

CARDONA

Impressions derivades de l'atemptat contra Marià Homs, de Manresa

Amb estupor, indignació i dolera s'ha rebut ací la notícia de l'atemptat personal en la persona del president de les Joventuts d'Esquerra de Manresa, el nostre estimat amic Marià Homs Montserrat.

No n'hi ha ja prou d'atemptats socials!

No n'hi ha prou dels atraccions dels pseudo-gangsters del Cap i Casal de Catalunya! Cal completar el quadre! Cal que dominen de vida les institucions feixístiques!

Hem de començar a acostumar-nos al crim polític, a la destrucció de l'home, ja que no es pot destruir la idealitat.

Forçosament el feixisme ha d'actuar de la seva manera idiosincràtica. Juga amb tots els avantatges de la democràcia. Sacrifica la llibertat temporal d'un bandit per a destruir la vida d'un element important del partit contrari.

El feixisme ha començat a actuar amb els seus procediments expeditius. Es diuen gent d'ordre, i amb un ordre premeditat poden continuar actuant. Per covardia no donen la cara. Per banditatge d'esperit es valen de bandits. Per falsia d'ànima, enganyen l'ànima honrada d'un poble i per bandolerisme innat es valen de procediments criminals.

Avui ha caigut aquest nostre amic coral, d'un tret disparat per l'espall. No han pogut suportar més la seva noble propaganda arreu de la comarca, ja que els fruits que produïa són els que produïx l'honradesa i la lleialtat quan es troben amb l'honradesa i la lleialtat del poble.

Ací a Cardona guardem grat record dels seus parlaments, abrandats de patriotisme, que aixecaven el poble electritzat de fervor catalanista.

Esquerra Republicana de Catalunya no pot permetre que els seus millors homes caiguin pels carrers amb sacrifici inútil de la seva vida, en paga i senyal de la idealitat del partit.

Criminalment, aquests atemptats no poden quedar impunes.

Cal també que amb la nostra protesta fem constar la creença que E. R. de C. sabrà tenir en compte per a l'esdevenidor els procediments tèrbols d'aquests partits que dient-se polítics són antirepublicans i antisocials.

SANT ADRIA DEL BESOS

Un comentari indignat

«La Veu del Besòs», l'únic periòdic que existeix a la localitat, del qual manta vegada ens hem ocupat, ha vingut a mostrar-nos una vegada més el que pot la manca de sentit comú i l'odi vers la democràcia i el laïcisme, alhora que diu ben poc a favor de la premsa comarcal.

L'articulista del susdit periòdic en el seu darrer número s'ocupa del fet vandàlic comès davant la tomba de Macià, i, d'una manera gratuïta i lleugera, el comenta així:

«D'on eixí la guspira miraculosa? D'on es donà el contacte perquè el corrent fes via per a-

quells indrets? Aquella foguera féu esgarriar tots els ciutadans conscients, que qualificaren de vandàliques les intencions de purificar una atmosfera tan plena de peripècies.

Una fogassa; una gran fogassa al cim de la muntanya l'admirem com a símbol de cristianitat; una fogassa en un cementiri secularitzat és el senyal de remuntar-se a l'etern; i Francesc Macià no en sabia el camí perquè el deixaren sense el símbol; la creu.»

Si després de llegit això hom entreveu la mesquinesa de l'intent de voler presentar el fet com a quelcom diví per obrir el cel al nostre primeríssim President, que nosaltres li teníem tancat, és perquè l'aiguabarreig amb què ha estat escrit (?) no ens ho permet.

Es aquesta la doctrina, el programa que sustenten els de la caritat cristiana?

Preferim deixar que els lectors ho comentin al seu gust.

TOUS

El primer enterrament civil

Dies passats tingué lloc l'enterrament civil del que fou bon republicà i lliurepensador Martí Pons Martí, pare del nostre bon amic Josep Pons Mateu.

Damunt el taüt que contenia les despulles del vell republicà foren col·locades les banderes republicana i catalana del Casal d'Esquerra i dues formoses corones amb sentides didactòries.

Malgrat ésser aquest el primer enterrament civil que s'ha fet al poble, i malgrat també els blasmes que contra la llibertat de consciència llançaren el rector i el vicari i el cor de verges vergonyants del catolicisme, el seguici fou nombrosíssim.

El dol fou presidit pel fill gran del difunt i altres familiars; també hi anaven l'alcalde, el secretari de l'Ajuntament la junta en ple del Casal d'Esquerra, nombrosos veïns i una representació del Grup Nakens de la veïna ciutat d'Igualada.

Arribat el seguici al cementiri, en nom del nostre apenat i car amic Josep Pons, el representant del Grup Nakens donà les gràcies als assistents al luctuós acte i els esperonà a prescindir en el futur dels serveis interessats de l'Església, marastra intolerant i avariciosa

ELS BAIXOS DE SOSTRE

Com defensa els interesos de l'Agricultura el senyor Cirera

El senyor Cirera Voltà s'ha donat a conèixer. Vosaltres no n'havíeu sentit a parlar mai, oi? Ni vosaltres ni ningú. Però el senyor Cirera Voltà ha anat a Madrid i, com a personatge, s'ha destapat i fins ha fet declaracions als periodistes. No es priva de res. El senyor Cirera Voltà, membre de l'Institut «Castellà» de Sant Isidre, ha anat a Madrid a fer anticatalanisme i també un xic d'antirepublicanisme. Obeint instruccions dels venedors de fruita de la plaça de Sant Josep Oriol, ha començat, ingènuament, la seva tasca demanant que la llei d'Arrendaments Agrícoles s'engeixi també a Catalunya.

I sabeu per què ho demana, això? Deveu creure que és per a beneficiar l'agricultura catalana, oi? Romansos. Escolteu-li i ho sabreu.

Diu així:

«L'aplicació d'una llei d'arrendaments, degudament estudiada pel Parlament espanyol, portaria com a conseqüència immediata l'enfonsament de l'Esquerra Catalana, la qual té el 80 per 100 de la seva defensa en els rabassaires. Aquests elements, en veurè els seus drets millor expressats en la llei que votaran les Corts centrals, abandonaran les forces de l'Esquerra.»

Eh? D'això se'n diu defensar els interesos agrícoles. Sempre que aquest coincideixi amb els de la Lliga, mestressa i senyora... Quin fàstic!

POBRETS!

La colossal fortuna d'un aprenent de fuster

L'«American Spectator» —una de les millors publicacions periòdiques de la nova Amèrica— inseria el següent sòlt en un dels seus darrers números:

«Calculem que, entre les escoles religioses, font de sanejats beneficis, però exempts de tributació, les Universitats cristianes, els orfenats per a ambdós sexes, els asils, hospitals, ermites, capelles, beateris, cases de repòs i meditació, sanatoris, pensions, hotels, basiliques, catedrals, esglésies, presbiteris i finques de tota mena i descripció en infinitat de països, la riquesa de Crist ha de rebassar en molts milions les fortunes combinades dels Rockefeller, Morgans, Mellons, Duponts i d'altres. Havent començat la seva carrera com a aprenent de fuster, l'humil nazare ha aconseguit amassar un munt de plata imponent».

El barber, cavernícola. — Li farà només una passada, oi? El client, liberal. — Però no em feu una mala passada, eh?

—Es un auto de quaranta mules. —Mules? —Sí. Veurà: és que és del bisbe, sap? I els cotxes dels bisbes sempre van tirats per mules!

UN XICOT EIXERIT

A MANRESA

En Manel sempre està "al tanto"

(CONTE)

El senyor Ramonet estava joiós del meritori que havia llogat. Era llest com una centella i estava «al tanto» de tot. El primer dia que va tenir-lo ja va donar-li una sorpresa. —Manuel —li manà—. Vagi a l'estació de França i assabenti's de quina hora surten trens cap a Picamoixons. —No cal que hi vagi. Ja ho sé. N'hi ha un que surt a les 12 i empalma a Sant Vicenç. A les 4 en surt un altre, directe, i un altre a les 7:35. —Bé, molt bé!... A l'endemà, el senyor Ramonet manà al seu nou meritori: —Ves a veure com estan els canvis... —Ja ho sé. Les lliures a 51. Els francs han tancat a 48. Els dòlars... —Magnífic! Estic molt content...

I aquest resultat es repetí cada vegada que el senyor Ramonet necessitava esbrinar alguna cosa. En Manuel estava sempre «al tanto». Preus de cotons, successos de carrer, estrenes als teatres...

Al tercer dia, en arribar al despatx, el senyor Ramonet va observar que la seva mecanògrafa no hi era.

—Que no ha vingut, la senyoreta Pilar? —preguntà a Manuel.

—Sí, senyor; però se n'ha anat un xic indisposada. Tenia mal de cap i mareig...

—Ah, ja! —féu el senyor Ramonet, somrient—. Ja me'n faig càrrec...

Però en Manuel, amatent, sortí al pas del maliciós pensament del seu amo.

—No, no és això. No li toca fins el dia 10.

El senyor Ramonet caigué d'esquena! Ja era massa!

Per tot arreu veureu els pronis lliguers que conspirin contra Catalunya. Amb la Llei de Contractes de Conreu, ja hem vist com s'han portat i de quina manera es porten. Els lligaires truquen a Madrid, perquè saben que allí se'ls respondrà més o menys favorablement a les seves pretensions absurdes, i perquè allí la reacció anticatalanista s'ha guanyat un cert ambient, naturalment que hostil a les nobles aspiracions dels catalans. I és en aquestes circumstàncies que la genteta de Cambó pretén realitzar el cop mestre contra la nostra Autonomia.

Feixista, lliguer i traficant en porqueries

A Manresa la policia va practicar un escorcoll en un taller de fotografia i hi trobà nombros material pornogràfic. Això no tindria res de particular. El que és més mereixedor de comentari és el fet que el dit fotògraf és un dels elements més significats del feixisme manresà. Es veu que per a ésser feixista calen unes condicions personals que no tot-hom pot tenir.

El bo del cas és que el diari que la Lliga té a Manresa, «El Pla de Bages», publicà la nova de la troballa de pornografia silenciànt el nom del desaprovesiu industrial. La causa és molt senzilla. Dit industrial és soci de la Lliga.

Feixista, lliguer i traficant amb porqueria.

Heus ací un retrat perfecte. D'aquells de «cuerpo entero».

Es constitucionalment impossible auxiliar econòmicament els clergues d'una església... I menys que aquests clergues siguin funcionaris de l'Estat...

TOT POT ESSER

Royo Villanova, diputat per Barcelona

L'altre dia, públicament, el senyor Royo Villanova va dir que confiava sortir diputat per Barcelona.

Repapeja, pensareu, coincidint amb el seu fill. Es un humorista, opinaran els més benivolts. Res d'això. Nosaltres, sincerament, creiem que el senyor Royo Villanova no va tan desencaminat com sembla a primera vista.

No és diputat per Barcelona en Bau, personatge de la dictadura? No ho és l'assembleista Ayats? No ho són dos o tres carlins? Doncs pel mateix procediment pot ésser-ho, no no dubteu, el senyor Royo Villanova. N'hi ha prou amb que la Lliga li doni, a la seva candidatura, un lloc que li assegurí sortir per minoria.

Cap de vosaltres no trobareu exagerat suposar que la Lliga obri els braços a Royo Villanova, si és que això li pot portar algun profit. Tenim massa exemples presents per a no creure la colla de Cambó capaç de totes les aliances...

Preparem-nos, doncs, a veure Royo Villanova representant Catalunya al Parlament de la República.

Dels de «trenta anys de catalanisme» pot esperar-se'n tot.

REPICS

«Estic més a prop del catolicisme de Gil Robles que del laïcisme de S. S.», va dir el senyor Lerroux, adreçant-se al senyor Aragay.

Aquella frase iniciava un camí. I aquest camí s'està recorrent sense escrúpols de consciència. Aviat Gil Robles quedarà enrrera.

***

El partit radical —aquell partit republicà, fermament republicà— s'està morint. Es mor a mans del sagristà Gil Robles, que el sacrifica a la reacció. Al seu lloc queda una cosa que es diu «partit radical». Però que no ho és.

***

Sembla que, definitivament, Emilià Iglésies, actual cap de la minoria radical al Parlament, serà anomenat per a una Embaixada a Amèrica.

Comprenem perfectament que el seu cap i amic desitgi tenir-lo, en aquests moments, una mica lluny. El record d'un veredicte de les Constituents pesa una mica...

***

Actualment hom vol intentar augmentar les tarifes ferroviàries. Cal recordar que quan l'any passat, amb motiu de la vaga ferroviària, el govern no va permetre dit augment a les companyies per conceptuar-lo d'un perjudici general.

La comparació s'imposa.

***

¿Sabeu la primera feina que va fer la nova Junta del Centre Obrer de Calella quan va possessionar-se de llur càrrec?

Retirar de la sala de juntes i tancar a les golfes el retrat de l'apòstol de l'obrerisme, Pau Iglésies, que feia molts anys que presidia totes les reunions. Bon començament.

***

A A B C, un escriptor reaccionari defensa la mendicitat, a la qual anomena «aristocràtica».

Això ja és riure de la misèria i de la fam.

I molt A B C.

***

El Correo Catalan publica cada dia unes coses que ells, optimistes, en diuen versos, però que no ho són.

Aquests versos, o el que si quín, són molt divertits. Vegeu la mostra:

«Si hubiera derechas, habría Pelayos y crepirarian doquiera sus rayos.»
Engrescadors, veritat?

***

Ha estat a Barcelona l'hereu Primo de Rivera.

En anar-se'n cap a Madrid, acudiren a l'estació unes dotzenes de correligionaris que es varen esbravar cridant visques de tota mena i moris a la República, tot aixecant el braç com si fessin senyal a un tramvia...

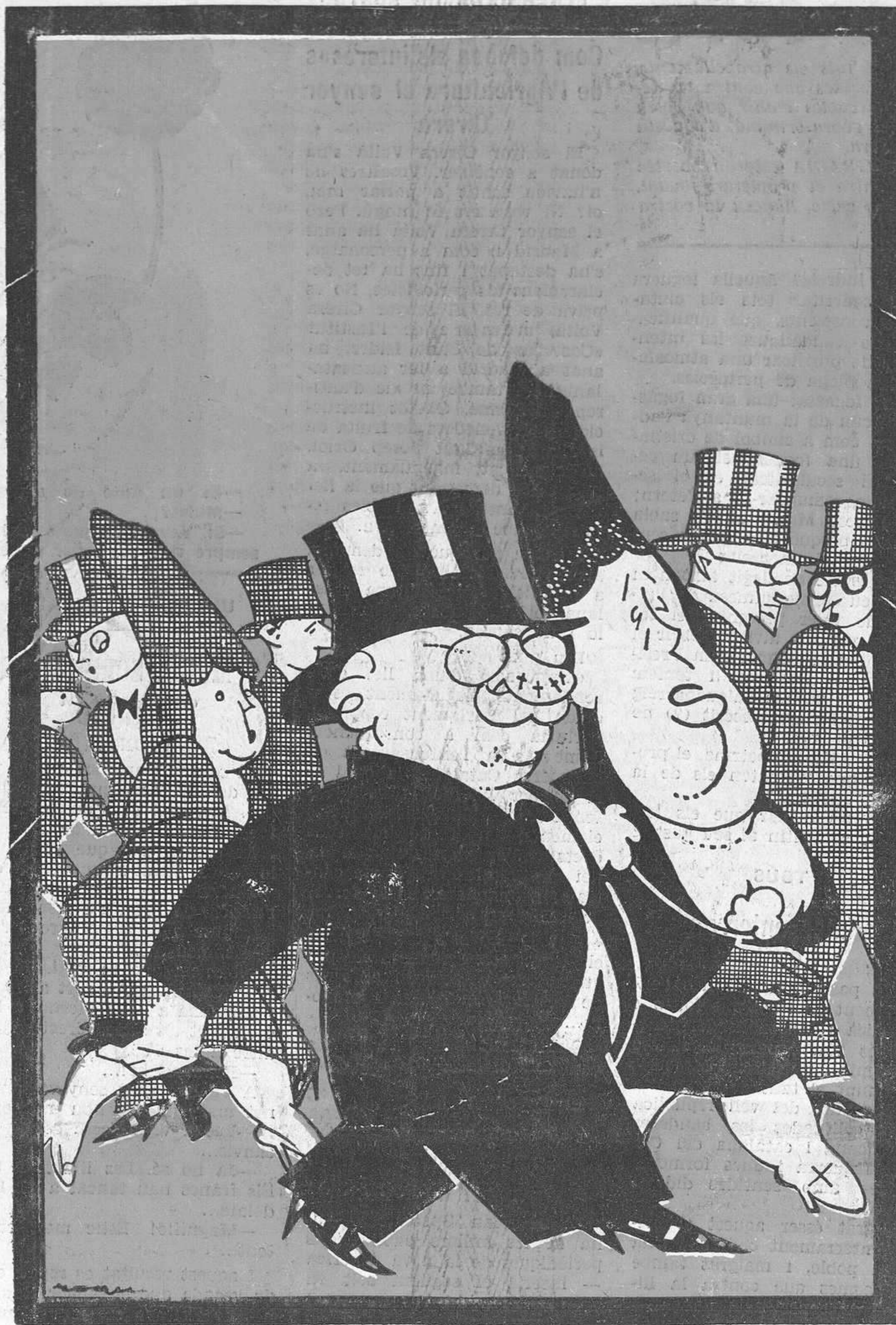
I ningú no els va molestar...

***

Una senyora escriu al Brusi coses tan divertides com aquestes:

«Veremos como mujeres que no tuercen su voluntad ante nada ni ante nadie, acatan sumisas el capricho de un modisto, muchas veces pagado por los enemigos de nuestra Santa Religión, que de tales medios se valen para desmoralizar nuestras costumbres y nuestra sociedad.»

Això és cosa de la francmaçoneria, no ho dubti.

— Visitant els «sagraris», don Lacandru?
— Què vol que li digui? «Els agraris» són la meua debilitat.

La Veu de Catalunya ja uns grans esgarips perquè diu que li desfiguren el Sometent. D'ara endavant diu que només tindran dret a pertànyer al Sometent gent d'esquerra i a les ordres directes del conseller de Governació. I doncs, què? No és prou encara que en la judicaditura, la burocràcia, l'exèrcit, siguin gairebé tots monàrquics aquells que en porten el control, després de tres anys de República?

No és pas tan llunyà el dia en què Cambó feia el carnes-toltes amb l'espígarda sobre l'espàtlla a la caça dels treballadors barcelonins. Devien defensar Catalunya els vetes-i-fils del 1919, a les ordres del monàrquic i espanyolista Vidal i Ribas...

Copiem d'un diari de Madrid:

«Granada. — Un grupo de jóvenes se situó al pie del camino de San Antonio y obligaron a las transeuntes a gritar «Viva Cristo Rey!». A los que se oponían los apadrebaban. Acudieron los guardias y los perturbadores huyeron.»

Si, senyors, sí: estem en República!

I bé es pot obrir una treva davant els «respectables interessos» en el seu odi al marxisme!

Las Noticias ha obert una enquesta política sobre el feixisme, i entre els preguntats ha figurat un tal Josep Grafulla, molt conegut a casa seva i membre de la penya «Nos y Ego».

L'opinió del senyor Grafulla calia que fos coneguda. I per satisfer aquesta curiositat popular felicitem el diari d'en Roldós.

A La Veu aquella penyora de cinc mil pessetes per haver jugat a fer l'alarmista li cou. Ho compremem. A la Lliga, després del fracàs de les eleccions, no li ve bé buidar la caixa...

I encara haurien d'alegrar-se'n. És un motiu més per a no anar al Parlament. Què fan, parats, que no l'utilitzen?

Diu Le Matin, parlant de Barcelona:

«Els ciutadans més pacífics han decidit convertir casa seva en una drassana de fusells, carabines i municions...»

Bé; a quant n'han fet pagar la ratlla?

L'Emiliano se'ns casa, a Pontvedra, per l'església.

No ens estranya gens ni mica. Aviat governaran les dretes i aleshores ésser bon catòlic serà recompensat degudament.

Parla, a la Cambra de Madrid, en Vidal i Guardiola. I s'està dues hores ocupant-se de finances.

En sortir de la sessió, en Romanones parla als periodistes «de lo difícil que es encontrar un haciendista».

Adéu, il·lusions! Ja ens l'han conegut.

Mcssen Tusquets, la imaginació oriental del qual admirem de debò, ha descobert ara que Rússia prepara una revolució a Espanya.

Decididament, la buena prensa és molt instructiva. Sempre s'hi aprèn alguna cosa...

O, si més no, s'hi riu...

Confessem la nostra ignorància. Havem llegit l'article amb què La Veu contesta el noble i categòric requeriment del President de la Generalitat perquè els diputats de la Lliga compleixin llur deure al Parlament de Catalunya i no hi hem entès res. Paraules, paraules...

Ja és difícil, ja, passar la maroma.

Ens en fem càrrec.

Manuel Brunet ha fet l'elogi del Mediterrani...

Què haurà fet el Mediterrani a Manuel Brunet?

El senyor Ruiz i Ponseti, al Parlament de Catalunya, va reconèixer que sense l'obstrucció de la Lliga la Cambra havia fet tasca molt útil i positiva...
Un dels avantatges d'ésser minoria és poder dir les coses pel seu nom...

El regidor radical senyor Matheu va assabentar el Consistori que és pare de dotze fills.

El nebot de Pich i Pon, en assabentar-se'n, va posar-se en campanya per tal d'inscriure'ls a la «Juventud del partido»...

Tot condolent-se de no haver-ho sabut abans!

Ara resulta, per obra i gràcia dels espatlladors de la República, que els capellans tenen dret a jubilació, com a funcionaris de l'Estat.

Els funcionaris de l'Estat, si no anem errats, deixen viduetat a les seves mullers...

Per què no es reconeix aquest dret a les majordones?

Per tal de remeiar l'atur forçós...

Per tal de minvar la crisi econòmica.

Per tal d'esvair l'espectre de la fam...

Hom pensa apujar les tarifes ferroviàries.

Ja veieu si la solució és senzilla!

Cambó ha conferenciat amb Largo Caballero.

Un entesa entre la Lliga i els socialistes?

Res d'això. Al senyor Cambó el preocupen les tarifes del cotó...

I qui diu al senyor Cambó diu al Foment del Treball Nacional...

Aquests dies han estat escampanyats per Manresa uns fulls convidant «els benestants, els humils, els pares i els joves» a possibilitar la creació d'unes colònies escolars per a nens que concorrin a escoles confessionals i particulars de dita ciutat.

A l'Ajuntament republicà de Manresa ja li ha sortit un competidor. Una obra que els futurs beneficiaris d'aquestes colònies hauran d'agrair-li.

Fins per taula, les esquerres fan cultura.

La feixista Itàlia ha suprimit Barcelona dels itineraris dels creuers de turisme que les seves companyies navileres organitzen per la Mediterrània.

Caldria correspondre a aquesta actitud amb alguna mesura semblant. No us sembla?

Luca de Tena, l'enemic màxim de la República i de Catalunya, ha convidat a dinar el senyor Anguera de Sojo.

Certes concomitàncies són més eloqüents que tots els discursos.

Bon profit.

El divertit Sagarra segueix fent obstrucció a l'Ajuntament. Una obstrucció poca-solta que no dona cap més resultat que el de fer plegar tard els regidors.

Però el senyor Sagarra així s'esbrava.

La Veu està contrariada. A Saragossa ha explotat una bomba, que ha causat desgràcies, i no pot atribuir el fet a les autoritats de l'Esquerra.

Els ja molta falta Brunet. Ell ja hi hauria sabut trobar relació!

Diu el Brusi:

«La República española necesita un financiero.»

Bó! És que no es recorda del planter de la Lliga?

Vidal, no som res en aquest món!